



Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 8 Μαρτίου 2023

Κονδύλια για την ανάκαμψη από την πανδημία COVID-19: το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο προειδοποιεί για ελλείψεις όσον αφορά την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ

- Οι χώρες της ΕΕ έχουν στη διάθεσή τους 724 δισεκατομμύρια ευρώ για την αποκατάσταση των οικονομιών τους, με αντάλλαγμα μεταρρυθμίσεις και δημόσιες επενδύσεις
- Το νέο μοντέλο εκτέλεσης των δαπανών εμφανίζει ελλείψεις στη διασφάλιση και τη λογοδοσία

Σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέπτυξε ένα σύστημα δικλίδων με ελέγχους αναφορικά με το βασικό ταμείο της ΕΕ για την ανάκαμψη από την πανδημία, τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) με προϋπολογισμό 724 δισεκατομμύρια ευρώ. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) εξέτασε τον σχεδιασμό του εν λόγω συστήματος και διαπίστωσε ελλείψεις στη διασφάλιση και τη λογοδοσία όσον αφορά την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ. Τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να ελέγχουν τη συμμόρφωση των χρηματοδοτούμενων από τον ΜΑΑ επενδυτικών έργων με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες. Ωστόσο, ελάχιστες είναι οι επαληθευμένες πληροφορίες που έχει συγκεντρώσει η Επιτροπή από τις εργασίες της σχετικά με το κατά πόσον και με ποιον τρόπο διενεργούνται οι εν λόγω έλεγχοι σε εθνικό επίπεδο. Χωρίς διασφάλιση ως προς την τήρηση των εν λόγω κανόνων δεν υπάρχει λογοδοσία σε επίπεδο ΕΕ.

Η Επιτροπή εισήγαγε έναν νέο τρόπο για τη διοχέτευση πόρων μέσω του ΜΑΑ: πραγματοποιεί πληρωμές προς τις χώρες της ΕΕ αφότου βεβαιωθεί για την από μέρους τους εκπλήρωση των προσυμφωνημένων στα οικεία εθνικά σχέδια ανάκαμψης στόχων, μέσω της επίτευξης ορόσημων και τιμών-στόχου. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή έχει θέσει σε εφαρμογή ένα εκτενές σύνολο ελέγχων, με τους οποίους επαληθεύει τα στοιχεία που της υποβάλλουν τα κράτη μέλη προς απόδειξη της επίτευξης των εν λόγω ορόσημων και τιμών-στόχου. Εντούτοις, στο πλαίσιο χρηματοδοτούμενων από τον ΜΑΑ επενδυτικών έργων, η συμμόρφωση με τους σχετικούς ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες δεν αποτελεί προϋπόθεση της πληρωμής, σε αντίθεση με άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ. Η εν λόγω συμμόρφωση δεν καλύπτεται ούτε από τους ελέγχους που διενεργεί η Επιτροπή όσον αφορά τις αιτήσεις πληρωμών των κρατών μελών.

«Οι πολίτες θα εμπιστευτούν νέους τρόπους ενωσιακής χρηματοδότησης, μόνον εάν είναι βέβαιοι ότι τα χρήματά τους δαπανώνται σωστά», δήλωσε ο Tony Murphy, Πρόεδρος του ΕΕΣ. «Επί του παρόντος, υπάρχουν

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

ελλείψεις από την άποψη της διασφάλισης που μπορεί να παρέχει η Επιτροπή σχετικά με το βασικό ταμείο της ΕΕ για την ανάκαμψη από την πανδημία, καθώς και έλλειψη λογοδοσίας σε επίπεδο ΕΕ.»

Τα επόμενα χρόνια, η Επιτροπή σκοπεύει να εξετάσει κατά πόσον είναι κατάλληλοι οι έλεγχοι που διενεργεί κάθε χώρα της ΕΕ. Η αξιολόγηση της Επιτροπής θα επικεντρωθεί στο κατά πόσον τα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών είναι ικανά να αποτρέπουν, να εντοπίζουν και να διορθώνουν περιπτώσεις απάτης, διαφθοράς, σύγκρουσης συμφερόντων και διπλής χρηματοδότησης. Η Επιτροπή έχει εξουσία να προβαίνει στην ανάκτηση των σχετικών ποσών σε περίπτωση τέτοιων παράνομων δραστηριοτήτων, εφόσον τα κράτη μέλη δεν προβαίνουν στην ανάκτηση αυτή. Ωστόσο, το εκτελεστικό όργανο της ΕΕ δεν προέβλεψε την εξέταση του τρόπου με τον οποίο οι χώρες ελέγχουν τη συμμόρφωση των χρηματοδοτούμενων από τον ΜΑΑ επενδυτικών έργων με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή διαθέτει περιορισμένες επαληθευμένες πληροφορίες, γεγονός που επηρεάζει τη διασφάλιση που αυτή είναι σε θέση να παρέχει. Το ΕΕΣ προειδοποιεί ότι η μη συμμόρφωση με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες, μεταξύ άλλων τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις και τους κανόνες επιλεξιμότητας, είναι εκτεταμένη σε άλλα προγράμματα δαπανών της ΕΕ, συνιστώντας σοβαρό κίνδυνο για τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ. Το ΕΕΣ καλεί την Επιτροπή να βρει τρόπους να καλύψει τις ελλείψεις στη διασφάλιση σε επίπεδο ΕΕ.

Η Επιτροπή δεν έχει εκδώσει καθοδήγηση σχετικά με την περίπτωση ανάκλησης χρηματοδοτούμενου μέτρου, γεγονός που καθιστά πιθανότερο τον μη εντοπισμό ορόσημων ή τιμών-στόχου που έχουν αναιρεθεί. Ο αντίκτυπος τέτοιας ανάκλησης δεν είναι σαφής. Επιπλέον, μόλις πρόσφατα —στα μέσα περίπου της διάρκειας ισχύος του σχετικού προσωρινού μέσου— η Επιτροπή προσδιόρισε το ύψος της πληρωμής που πρέπει να ανασταλεί ή να μειωθεί σε περίπτωση που μια χώρα δεν καταφέρει να εκπληρώσει ως οφείλει μια τιμή-στόχο ή ένα ορόσημο. Το ΕΕΣ επισήμανε επίσης ότι υπάρχει περιθώριο βελτίωσης σχετικά με την αναφορά περιπτώσεων απάτης και ότι απαιτείται περαιτέρω καθοδήγηση όσον αφορά τη συνεπή εφαρμογή κατ' αποκοπή διορθώσεων σε σχέση με διαπιστούμενες αδυναμίες στα συστήματα δικλίδων των χωρών.

Γενικές πληροφορίες

Ο ΜΑΑ αντιπροσωπεύει τη μερίδα του λέοντος όσον αφορά την από μέρος της ΕΕ χρηματοδότηση για την ανάκαμψη από την πανδημία COVID-19. Παρέχει χρηματοδοτική στήριξη μεγάλης κλίμακας (385,8 δισεκατομμύρια ευρώ σε δάνεια και 338 δισεκατομμύρια ευρώ σε επιχορηγήσεις), προκειμένου να επιταχυνθεί η οικονομική ανάκαμψη των κρατών μελών από τις επιπτώσεις της πανδημίας και να ενισχυθεί η ανθεκτικότητά τους. Η Ισπανία και η Ιταλία είναι οι μεγαλύτεροι αποδέκτες των επιχορηγήσεων του ΜΑΑ, καθώς λαμβάνουν και οι δύο μαζί το 43 % των συνολικών κονδυλίων. Ο μηχανισμός στηρίζει μεταρρυθμίσεις και επενδυτικά έργα από τον Φεβρουάριο του 2020 και θα συνεχίσει να παρέχει στήριξη έως τις 31 Δεκεμβρίου 2026. Για τη χρηματοδότησή του, η Επιτροπή δανείζεται από τις κεφαλαιαγορές και εκδίδει κοινούς χρεωστικούς τίτλους της ΕΕ. Ο εν προκειμένω έλεγχος διενεργείται ενόψει του σημαντικού αριθμού πληρωμών που πρόκειται να πραγματοποιηθούν προς τα κράτη μέλη. Σκοπός των συστάσεων που διατυπώνει το ΕΕΣ είναι να συμβάλουν στη διασφάλιση ενός επαρκούς συστήματος ελέγχων για την αποτελεσματική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ. Στο μέλλον, το ΕΕΣ σχεδιάζει επίσης να εξετάσει τους ελέγχους που διενεργούν οι χώρες της ΕΕ στο πλαίσιο του ΜΑΑ.

Η ειδική έκθεση 07/2023 του ΕΕΣ, με τίτλο «Σχεδιασμός του συστήματος δικλίδων της Επιτροπής για τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας - Το νέο μοντέλο εφαρμογής εξακολουθεί να εμφανίζει ελλείψεις στη διασφάλιση και τη λογοδοσία σε επίπεδο ΕΕ, παρά τις προβλεπόμενες εκτενείς εργασίες», είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ eca.europa.eu.

Επικοινωνία με τον Τύπο

Γραφείο Τύπου του ΕΕΣ: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu -κιν.: (+352) 691 551 502